

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 Stockholm

Att:

Via e-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se; ju.L1@regeringskansliet.se

Stockholm
2023-12-15

Ert dnr
Ju2023/01611

Vårt dnr
2023/135

Remissvar angående utredningen Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag (SOU 2023:34)

Näringslivets Regelnämnd (nedan NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Utredningen innehåller flera olika förslag med syfte att förhindra att företag används för att begå brott.

- Utredningen föreslår att förseningsavgifterna för en för sent inlämnad årsredovisning ska höjas med 25% från 5 000 kr till 6 250 kr.
- Utredningen föreslår att alla ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar, ska vara skyldiga att självmant lämna in årsredovisningen och revisionsberättelsen till Bolagsverket. Det föreslås att systemet med förseningsavgifter ska vara tillämpligt även på ekonomiska föreningar.
- Utredningen föreslår att Bolagsverket ska kunna göra kontroller i registreringsärenden, i högre utsträckning än vad som sker idag, för att kunna identifiera brottsliga upplägg som kännetecknas av att det används målvakter som företrädare i bolag och föreningar, bl.a. genom att kunna begära personlig inställelse för att säkerställa identitet, stryka personer med falsk identitet ur aktiebolagsregistret, föreningsregistret och handelsregistret.
- Utredningen föreslår att det införs bestämmelser i stiftelselagen och stiftelseförordningen som gör att regelverket i fler avseenden ska motsvara det som gäller för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Utredningen föreslår att det införs en bestämmelse om ställföreträdar-jäv och en anmälningsskyldighet för den som är kvalificerad revisor i en stiftelse.
- Utredningen föreslår att straffet för brott mot målvaktsförbudet höjs från ett års fängelse till två år.

- Utredningen föreslår ett stärkt skydd mot företagskapningar, där olovlig användning av juridiska personers identitetsuppgifter, dvs. i första hand namn och organisationsnummer, kriminaliseras.
- Utredningen föreslår att de nuvarande reglerna om styrelsens skyldighet att agera om det saknas täckning för bolagets aktiekapital tas bort. Bestämmelsen ska i stället ersättas med ett förtydligande om att styrelsens fortlöpande ansvar för att bolagets ekonomiska ställning är betryggande för bolagets borgenärer bl.a. ska innefatta en kontroll av att bolagets eget kapital och likviditet motsvarar vad verksamhetens art, omfattning och risker kräver.

Det finns ännu inte något beslut om att revisionsplikten ska återinföras för små företag, men det har ingått i utredningens uppdrag att undersöka för- och nackdelar med en återinförd revisionsplikt och att föreslå författningsförslag för ett eventuellt återinförande. Det som utredningen föreslår är en återgång till det som gällde före 2010 års reform. Eftersom ett återinförande av revisionsplikten för små företag kan förväntas få stora konsekvenser för berörda företag ingår detta i utredningens konsekvensutredning.

Konsekvenser av återinförd revisionsplikt

NNR noterar inledningsvis att utredningens direktiv (Dir. 2021:115) hänvisar till utvärderingar från Riksrevisionen och Ekobrottsmyndigheten av revisionspliktens avskaffande, men konstaterar att dessa har ifrågasatts på grund av stora metodologiska brister. NNR menar att beslut om att utreda ett behov av återinförd revisionsplikt självklart bör vila på god vetenskaplig grund. Att utreda regleringar på områden som eventuellt skulle kunna utgöra ett problem är inte att effektivt utnyttja statsapparatusens resurser. Utredningsresurser ska läggas på att utreda åtgärder som syftar till att lösa problem som kan beläggas på ett vederhäftigt sätt.

NNR uppfattar att målet med åtgärden återinförd revisionsplikt är att minska användandet av aktiebolag i brottslig verksamhet. Nyttan gentemot målbilden med en återinförd revisionsplikt är inte beräknad till kronor och ören i utredningen. Utredningen skriver att nyttan inte är mätbar och att ett återinförande inte kan förväntas leda till större skatteintäkter. NNR noterar att konsekvensutredningen beskriver kostnaden för en återinförd revisionsplikt som uppgående till 11 miljarder kronor. Det förefaller för NNR som mycket tveksamt att nyttan med en återinförd revisionsplikt för små aktiebolag skulle överstiga kostnaden. Om en substantiell nytta inte kan påvisas och regelkostnaden är stor ska den föreslagna åtgärden inte genomföras.

Att aktiebolag används i samband med brottslig verksamhet är inte väsensskilt från annan kommersiell verksamhet där risker förekommer som myndigheterna har bedömts behöva kontrollera (två exempel på detta är livsmedelskontroll och alkoholtillsyn). Att lagar och regler för kommersiell verksamhet inte följs är ett problem för hela samhället och som myndigheterna gör stora insatser för att begränsa. Seriösa företag som bedriver sin verksamhet helt i enlighet med de krav som ställs har stor nytta av att verksamhet i mindre seriösa företag begränsas eller helt upphör.

NNR uppfattar att det aktuella förslaget om återinförd revisionsplikt handlar om att låta privata aktörer (revisorer) uppfylla en del av myndigheternas tillsyns- och kontrollansvar. NNR argumenterar ibland för att andra- och tredjepartscertifiering (som skulle kunna jämföras med en revisors kontroll) ska bedömas minska tillsyns- och kontrollbehovet. Andra- och tredjepartscertifiering är dock frivillig, medan en återinförd revisionsplikt skulle vara

obligatorisk. Förslaget är alltså att samtliga små företag i Sverige (ca 500 000 stycken) ska kontrolleras genom revision för att motverka att ett litet antal av dessa används i brottslig verksamhet.

I detta sammanhang kan uppmärksammas att Skatteverket vid sin skatterevision genomför ca 2000 skatterevisioner varje år. NNR utgår från att Skatteverkets urval av företag för skatterevision utgår från någon slags riskbedömning. NNR argumenterar ofta för någon form av riskstyrning i samband med kontroll och tillsyn. Att föreslå en privat revision av 500 000 företag, helt utan riskstyrning, för att komma åt ett fåtal bolag som används för brottslig verksamhet förefaller för NNR som att föreslå en ofantligt stor slägga för att slå ned på en mycket liten mygga.

NNR saknar i detta sammanhang en bedömning av en utökad skatterevision som alternativ till en återinförd revisionsplikt för små aktiebolag. Vilken nytta skulle kunna uppnås genom en utökad skatterevision, som alternativ till en privat revision av 500 000 små aktiebolag? Vilken nytta skulle Skatteverket kunna åstadkomma med 11 miljarder kronor?

NNR konstaterar vidare att ett återinförande av revisionsplikten inte kan ske fullt ut förrän tidigast 2030 med hänsyn till bristen på revisorer. Fördelarna med återinförande av revisionsplikten är därmed inte bara svårsmåbara, de skulle dessutom inte gå att utvärdera förrän på flera års sikt. Möjlighet att utvärdera nyligen införda regelverk och att korrigera åtgärder som inte motsvarar förväntningarna, är också något som NNR ofta argumenterar för och anser vara helt avgörande för bra och kostnadseffektiva regelverk i Sverige. Att inte kunna utvärdera effekterna av en återinförd revisionsplikt inom rimlig tid är enligt NNRs mening ett starkt argument emot ett införande.

NNR vill också poängtera att revisionsplikten som den är utformad idag har gränsvärden som ligger långt under de gränsvärden som tillämpas i jämförbara länder i Europa. De svenska gränsvärdena ligger också långt under vad som är tillåtet enligt gällande EU-direktiv. Att höja de svenska gränsvärdena och låta fler små aktiebolag slippa revisionskostnaden är ett av näringslivets prioriterade regelförbättringsförslag (Förslag nr 8 i [Hemstallan-Bilaga-prioriterade-forslag-231027.pdf \(nnr.se\)](#)). Näringslivets 19 prioriterade regelförbättringsförslag behöver genomföras snarast för att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Slutsats

NNR finner att underlaget inte är tillräckligt för att motivera en återinförd revisionsplikt för små aktiebolag. Mot denna bakgrund avstyrker NNR ett återinförande av revisionsplikt för små aktiebolag.

Näringslivets Regelnämnd

August Liljeqvist